

تاریخ
۱۱
آبان
۱۴۰۱
چهارشنبه

بیماری فلج اطفال چیست؟

سندرم پس از فلج اطفال مجموعه‌ای از نشانه‌های ناتوان‌کننده است که معمولاً سال‌ها پس از ابتلا به فلج اطفال، برخی افراد را تحت تاثیر قرار می‌دهد. علائم و نشانه‌های رایج این سندرم عبارتند از:

ضعف و درد پیشرونده عضلات یا مفاصل احساس خستگی شدید تحلیل رتم عضلات (آتروفی) مشکلات تنفسی یا بلع اختلالات تنفسی مرتبط با خواب (آپنه خواب) کاهش تحمل دماهای سرد

بیماری فلج اطفال چگونه تشخیص داده می‌شود؟

اگر نشانه‌های فلج اطفال را دارید به یک پزشک مراجعه کنید، احتمالاً پزشک علائم شما را به خوبی بررسی می‌کند و از شما می‌پرسد که آیا اخیراً به مسافرت رفته‌اید یا خیر.

همانطور که پیش‌تر اشاره کردیم، علائم فلج اطفال، شباهت بسیار زیادی به علائم آنفولانزا دارد. به همین دلیل ممکن است پزشک آزمایش‌های متفاوتی را برای رد بیماری‌های ویروسی دیگر تجویز کند.

برای تأیید فلج اطفال، پزشک‌ها اقداماتی نظیر اقدامات زیر را انجام می‌دهند.

بررسی مایع مغزی نخاعی (مایع اطراف مغز و نخاع) آزمایش بزاق گلو آزمایش مدفوع
بیماری فلج اطفال چگونه درمان می‌شود؟
تقریباً هیچ راهی برای درمان فلج اطفال در بزرگسالان و کودکان وجود ندارد، اما با استفاده از برخی راهکارهای درمانی می‌توان این بیماری را اندکی قابل تحمل کرد. این راهکارهای درمانی عبارتند از: مصرف مایعات (مثل آب گوشت، آب، آبمیوه) استفاده از کمپرس‌های آب گرم برای تسکین درد عضلات استفاده از داروهای شل کننده ماهیچه (این نوع داروها، داروهای ضد اسپاسم نیز نامیده می‌شود). مصرف مسکن‌ها برای کاهش درد NSAIDs (داروهای ضدالتهایب غیراستروئیدی برای درمان بیماری فلج اطفال مفید است) انجام تمرینات و فیزیوتراپی برای کمک به عضلات استراحت

استفاده از تئوپه‌های مکانیکی برای نفس کشیدن راحت‌تر
بهترین راهکار پیشگیری از بیماری فلج اطفال چیست؟
ما همواره باید در زندگی، از کاشف واکسن فلج اطفال به نیکی یاد کنیم، چون بهترین راه پیشگیری از علائم فلج اطفال، تزریق چهار دوز واکسن فلج اطفال است که دو دوز در بازوها و دو دوز پاها تزریق می‌شود. واکسن‌های غیرفعال از مطمئن‌ترین واکسن‌های پیشگیری هستند که کودکان را پس از تزریق به فلج اطفال مبتلا نمی‌کنند. برنامه واکسیناسیون توصیه شده برای کودکان بر اساس سن تهیه شده است که به شرح زیر است: اولین دوز واکسن در دوماهگی تزریق می‌شود. دومین دوز تزریق در ۴ ماهگی صورت می‌گیرد. سومین دوز تزریق بین ۶ تا ۱۸ ماهگی باید تزریق شود. واکسن تقویت‌کننده در سن ۴ تا ۶ سالگی تزریق می‌شود که معمولاً توصیه می‌شود قبل از اینکه کودک به مدرسه می‌رود، این دوز واکسن را دریافت کند.

اگر اخیاناً در دوران کودکی واکسن فلج اطفال را دریافت نکرده باشید، تزریق واکسن در بزرگسالی به شرح زیر است: اولین دوز را در هر زمانی که برایتان مقدور است می‌توانید دریافت کنید.

دوز دوم واکسن بهتر است یک تا دو ماه بعد از اولین تزریق دریافت شود.

و در آخر دوز نهایی شش تا ۱۲ ماه بعد از دوز دوم باید تزریق شود. انواع واکسن‌های فلج اطفال به طور کلی واکسن‌های فلج اطفال به دو دسته تقسیم می‌شوند، این دو دسته عبارتند از:

واکسن خوراکی فلج اطفال (OPV)

واکسن تزریقی فلج اطفال (IPV).

واکسن‌های خوراکی حاوی ویروس‌های زنده فلج اطفال هستند و در برخی موارد ممکن است فرد را به فلج اطفال مبتلا کند که بسیار نادر است. اما واکسن‌های تزریقی که به صورت غیرفعال هستند از ایمنی بیشتری برخوردار هستند.

چه کسانی باید واکسن بیماری فلج اطفال را دریافت کنند؟

بهتر است که این واکسن برای همه کودکان در همان دوران کودکی تزریق شود، اما در برخی موارد با اینکه واکسن را دریافت کرده‌اید، ممکن است به شما توصیه کنند که واکسن‌های تقویت کننده را نیز تزریق کنید. شرایطی که باعث می‌شود نیاز به تزریق دوز تقویت کننده داشته باشید، به شرح زیر است:

در آزمایشگاهی مشغول به فعالیت هستید که ممکن است با ویروس فلج اطفال در تماس باشید.

با بیمارانی در تماس هستید که ممکن است به بیماری فلج اطفال مبتلا باشند.

قصد دارید به مناطق خاصی از جهان سفر کنید که ممکن است ویروس فلج اطفال در آن کشور به خوبی سرکوب نشده باشد.

آیا واکسن‌های بیماری فلج اطفال بی‌خطر هستند؟

مرکز کنترل و پیشگیری از بیماری (CDC)، واکسن فلج اطفال را بسیار ایمن می‌داند، اما تزریق هر واکسنی ممکن است عوارضی را به همراه داشته باشد. عوارض واکسن فلج اطفال تزریقی عبارتند از:

واکنش آلرژیک به واکسن

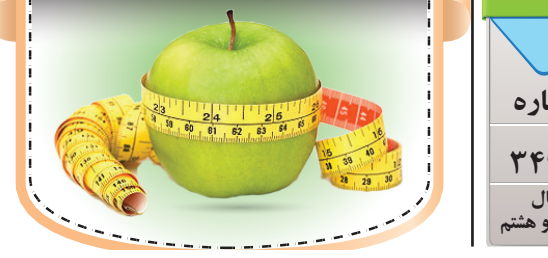
هر شماره؛معرفی یک موضوع در حوزه سلامت

از جنبه‌های مختلف

این شماره: فلج اطفال

صفحه
۶
شماره
۳۴۹۱
سال
بیست و هشتم

سلامت

سندرم پس از فلج اطفال در او به شکل جدی‌تری ظاهر شود.

اما اگر کسی به نوع کمتر خطرناک فلج اطفال دچار شود، احتمال اینکه به سندرم پس از فلج اطفال دچار شود، بسیار کاهش پیدا می‌کند و اگر اتفاق بیفتد معمولاً با علائم بسیار خفیفی همراه است.

سندرم پس از فلج اطفال چه نشانه‌هایی دارد؟

علائم پس از بیماری فلج اطفال ممکن است به آرامی شروع شود و سپس شرایط را برای فرد مبتلا دشوار کند. این علائم به شرح زیر است: احساس خستگی

آتروفی عضلانی (کاهش آهسته اندازه عضلات)

احساس درد در مفاصل

اسکولیوز (خمیده شدن ستون فقرات)

علائم سندرم پس از فلج اطفال به ندرت تهدیدکننده زندگی هستند، اما می‌تواند مشکلاتی را در موارد زیر ایجاد کند:

نفس کشیدن

انجام فعالیت‌های عادی روزمره

خوابیدن

توانایی بلع مواد غذایی

همه چیز درباره بیماری فلج اطفال

بیماری هنوز در آن‌ها بومی است که در سال ۲۰۲۰ فقط ۲کشور افغانستان و پاکستان در این دسته قرار دارند. دوم کشورهایی که توانسته‌اند گردش ویروس وحشی فلج اطفال را قطع کنند و سوم کشورهایی که علیرغم موفقیت اولیه، مجدداً بیماری به کشورشان برگشته است.

نظام مراقبت فلج شل حاد در واقع یک نظام مراقبت سندرمیک محسوب می‌شود و به دنبال کشف موارد احتمالی بیماری فلج اطفال است؛ لذا همه کشورها باید بتوانند حداقل شاخص‌های تعیین شده برای شناسایی و گزارش موارد فلج شل حاد را تأمین کنند. از آنجایی که دلایل مختلفی برای بروز تابلوی بالینی فلج شل حاد به غیر از پولیومیلیت وجود دارد، لذا در صورتی که هیچ موردی از بیماری فلج اطفال در کشور وجود نداشته باشد باید حداقل ۲ مورد فلج شل حاد به ازای هر صد هزار نفر جمعیت زیر ۱۵ سال در هر سال شناسایی و گزارش شود. به این لحاظ افزایش میزان کشف موارد فلج شل حاد امری مطلوب تلقی شده و حاکی از تلاش وافر این نظام جهت کشف هر نوع موارد احتمالی بیماری فلج اطفال از بین تمام موارد گزارش شده فلج شل حاد است.

بنابر اعلام وزارت بهداشت، به عبارت دیگر افزایش میزان کشف، نسبتی با افزایش بار بیماری فلج اطفال در جامعه ندارد و میزان بروز بیماری فلج اطفال در کشور صفر است. از سال ۱۳۷۹ تاکنون موردی از بیماری دیده نشده و کشور در مرحله عاری از پولیو قرار دارد. تعداد کل موارد فلج شل حاد غیر پولیویی گزارش شده در سال ۱۳۹۸ تعداد ۱۰۷۰ مورد (میزان بروز ۵.۲ در صد هزار نفر جمعیت زیر ۱۵ سال کشور) بوده است.

آیا فلج اطفال هنوز وجود دارد؟

اطفال مبتلا می شوند، بدون علامت هستند. این به عنوان فلج اطفال تحت بالینی شناخته می شود. حتی بدون علائم، افراد آلوده به ویروس فلج اطفال همچنان می توانند ویروس را گسترش دهند و باعث عفونت در دیگران شوند.

چگونه ویروس فلج اطفال شخص را مبتلا می کند

ویروس پولیو تنها از انسان به انسان منتقل می‌شود و معمولاً راه انتقال این ویروس دهانی – دهانی یا مدفوعی – دهانی است،با این حال اشیایی مانند اسباب بازی ها که به مدفوع آلوده نزدیک شده اند نیز می توانند ویروس را منتقل کنند. گاهی اوقات می تواند از طریق عطسه یا سرفه منتقل شود، زیرا ویروس در گلو و روده زندگی می کند،این کمتر رایج است.

افرادی که در مناطقی زندگی می‌کنند که دسترسی محدودی به آب جاری یا توالت‌های آب‌شویی دارند، اغلب در اثر آب آشامیدنی آلوده به فضولات انسانی آلوده به فلج اطفال مبتلا می‌شوند.طبق گفته کلینیک مایو، این ویروس آفتدر مسری است که هر کسی که با فردی که این ویروس را دارد زندگی کند، می تواند به آن مبتلا شود. سندرم پس از فلج اطفال

بازگشت فلج اطفال حتی پس از بهبودی نیز امکان پذیر است. این می تواند بعد از ۱۵ تا ۴۰ سال رخ دهد. علائم شایع سندرم پس از فلج اطفال (PPS) عبارتند از:

تداوم ضعف عضلات و مفاصل درد عضلانی که بدتر می شود به راحتی خسته یا خسته می شوند تحلیل رفتن عضله که آتروفی عضلانی نیز نامیده می شود مشکل در تنفس و بلع آپنه خواب که مشکلات تنفسی مرتبط با خواب تحمل کم در دمای سرد شروع جدید ضعف در عضلاتی که قبلاً درگیر نشده بودند

احساس درد در طولانی مدت (در موارد نادر این درد احساس می‌شود) قرمزی و التهاب محل ورود سوزن به بدن

احساس درد در ناحیه‌ای که واکسن تزریق شده است.

اگر بعد از تزریق واکسن، احساس خوبی نداشتید، بهتر است به پزشک مراجعه کنید.

بررسی نکات مربوط به واکنش آلرژیک بدن به واکسن بیماری فلج اطفال

تزریق واکسن فلج اطفال می‌تواند در برخی افراد واکنش آلرژیک ایجاد کند، از آنجایی که واکسن حاوی مقادیر کمی از آنتی‌بیوتیک‌های استرپتومایسین، پلی میکسین B و نئومایسین است، نباید به افرادی که به این داروها حساسیت نشان می‌دهند تزریق شود.

علائم و نشانه‌های یک واکنش آلرژیک معمولاً در عرض چند دقیقه تا چند ساعت پس از تزریق ظاهر می‌شود. این علائم عبارتند از:

مشکل در تنفس

احساس ضعف

گرفتگی صدا یا خس خس سینه

افزایش ضربان قلب

سرگیجه و حالت تهوع

اگر شما یا فرزندتان پس از تزریق هر نوع واکسنی، واکنش آلرژیک داشتید، بهتر است که فوراً به متخصص کودکان مراجعه کنید. همچنین در صورت بروز علائم خیلی شدید، توصیه می‌کنیم که حتماً به دکتر مغز و اعصاب برای بررسی واکنش‌های بدن نیز مراجعه کنید.

آیا بیماری فلج اطفال پس از بهبودی دوباره می تواند عود کند؟

حدود ۴۰ درصد از افرادی که قبلاً مبتلا به فلج اطفال بوده‌اند و بعد بهبود یافته‌اند، ممکن است به سندرم پس از فلج اطفال مبتلا شوند. جالب است بدانید که این سندرم می‌تواند تا ۴۰ سال پس از بیماری اولیه رخ دهد. اگر فردی به نوع شدید فلج اطفال دچار شده باشد، ممکن است علائم

ایسنا نوشت؛ ویروس پولیو در دستگاه گوارش با انتشار به غدد لنفاوی ناحیه‌ای و در تعداد کمی از بیماران به سیستم عصبی اتفاق می‌افتد. بیش از ۹۰درصد موارد عفونت بدون علامت بوده یا علائم خفیف دارد و کمتر از یک درصد موارد بیماری علائم فلجی را نشان می‌دهند. ۵ تا ۱۰ درصد موارد فلجی، به دلیل درگیری عضلات تنفسی فوت می‌شوند. این بیماری در هر سنی ممکن است ظاهر شود؛ ولی بیشتر کودکان و به خصوص گروه سنی زیر ۵ سال را درگیر می‌کند.

انتقال این بیماری از طریق تماس مستقیم (ترشحات تنفسی و مدفوع) است و پس از طی دوره کمون (به طور متوسط ۱۴–۷ روز)، علائمی همچون تب، سردرد، خستگی، استفراغ و یبوست ظاهر می‌شود. در صورت تبدیل به فاز شدید بیماری، درد شدید عضلانی، سفتی گردن با یا بدون فلج شل به آن اضافه می‌شود. عواملی نظیر نقص ایمنی، حاملگی، تزریقات داخل عضلانی، لوزه برداری، فعالیت عضلانی شدید و تروما در فازپرودرومال بیماری می‌تواند در ابتلا به فرم فلجی موثر باشد. تا زمانی که ویروس دفع می‌شود احتمال سرایت بیماری وجود دارد. بیماری تا ۴ الی ۸ هفته قابلیت انتقال دارد، ولی حداکثر انتقال عفونت، بلافاصله قبل از فلج تا یک تا دو هفته پس از آن است.

از سال ۱۹۸۸ میلادی در مجمع عمومی سازمان جهانی بهداشت ریشه کنی بیماری فلج اطفال مصوب شد و کلیه کشورها متعهد شدند با تقویت پوشش واکسیناسیون جاری کودکان، عملیات واکسیناسیون تکمیلی و تقویت و استانداردسازی نظام مراقبت فلج شل حاد در جهت دستیابی به هدف ریشه کنی اقدام کنند. برای اعلام موفقیت در ریشه کنی فلج اطفال باید ۳ سال از آخرین زمانی که ویروس وحشی فلج اطفال در جهان گزارش شده بگذرد و با وجود فعالیت نظام مراقبت مناسب در سطح تمامی کشورها، هیچ مورد جدیدی از بیماری شناسایی نشود. در ایران برای اولین بار در سال ۱۳۷۳ برنامه ملی ایمن‌سازی فلج اطفال با واکسیناسیون ۹ میلیون کودک زیر ۵ سال انجام شد. بعد از پاک شدن کشور از بیماری، هم اکنون به‌دلیل مجاورت با ۲ کشور بومی بیماری، سالیانه عملیات ایمن‌سازی تکمیلی در مناطق پرخطر در ۲ نوبت به فاصله یک‌ماه انجام می‌شود.

کشورها از نظر بیماری فلج اطفال به ۳ دسته می‌شوند اول کشورهایی که